

शैक्षणिक पर्याययोजना

षष्ठीकक्ष्या (6TH STD - 2021-22)

संस्कृततृतीयभाषा –Third Language Samskruta

शैक्षणिकपर्याययोजना

शैक्षणिकवर्ष: 2021-22

मास: – फेब्रुवरि – 2022 (Month: February 2022)

कक्ष्या – षष्ठी (6th Std)

विषय:- तृतीयभाषा संस्कृतम् (3rd Lang-Samskruta)

क्र सं	मासा:/सप्ताहः	अधिगमफलानि	निर्देशात्मक-क्रियाकलापः	मौल्यमापनम्
1	<u>फेब्रुवरि-2022</u> <u>मासः</u> <u>प्रथमसप्ताहः</u> क्रियाकलापः -1	अष्टमः पाठः – उद्यानम् – उद्यानविषये कुसुमवृक्षविषये च जानन्ति।	शिक्षकः पाठं स्पष्टतया वाचयति, छात्रैः अनुवाचयति च।	कुसुमानां वृक्षाणां च नाम्नः पट्टिकां रचयन्ति।
2.	क्रियाकलापः -2	अष्टमः पाठः – उद्यानम् – जलचराणां प्राणिनां च विषये ज्ञानम्	छात्राः पाठं पठन्ति, शिक्षकः दोषान् समीकरोति।	छात्राः परस्परं जलचराणां प्राणिनां नामानि उक्त्वा अभिनयरूपेण प्रदर्शयन्ति, अन्ये छात्राः तन्नाम वदन्ति।
3	क्रियाकलापः -3	अष्टमः पाठः – उद्यानम् – अभ्यासप्रश्नानां उत्तरलेखनम्	अध्यापकः अभ्यासप्रश्नानाम् उत्तरं वदति, छात्राः लिखन्ति।	अध्यापकः अभ्यासपुस्तकं परिशीलयति।

अभ्यासपत्रिका -1

एकवाक्येन उत्तरयत

- 1) उद्यानं कथम् अस्ति?
- 2) उद्यानस्य पूर्वभागे कानि सन्ति?
- 3) वृक्षाः केन वर्णेन सुशोभन्ते?
- 4) जलचराः कुत्र वसन्ति?
- 5) उद्याने अटनेन किं भवति?

क्र सं	मासाः/सप्ताहः	अधिगमफलानि	निर्देशात्मक-क्रियाकलापः	मौल्यमापनम्
1	<u>फेब्रवरि-22 मासः</u> <u>द्वितीयसप्ताहः</u> क्रियाकलापः -1	नवमः पाठः – विश्वामित्रः – ऋषीणां परिचयः	अध्यापकः केषाञ्चन ऋषीणां विषये परिचयं ददाति।	छात्राः प्राचीन – ऋषीणां नाम वदन्ति।
2	क्रियाकलापः – 2	नवमः पाठः – विश्वामित्रः – ऋषिपरिचयः	विश्वामित्रकथां शिक्षकः वदति। छात्राः श्रृण्वन्ति।	छात्राः लघुवाक्यैः कथां वदन्ति।
3	क्रियाकलापः – 3	नवमः पाठः – विश्वामित्रः – सुरभिधेनुविषये ज्ञानम्	अध्यापकः पाठं वाचयति। छात्राः अनुवाचयन्ति च।	धेनोः महत्वं शक्तिं च जानन्ति।

अभ्यासपत्रिका -2

एकवाक्येन उत्तरयत

- 1) गाधिराजः कस्मिन् वंशे आसीत्?
- 2) भोजनं का नाम धेनुः सिद्धं करोति?
- 3) कौशिकः वसिष्ठं किं प्रार्थयति?
- 4) तपसा कौशिकः कानि प्राप्नोति?
- 5) कौशिकः सैन्येन सहकरोति?

क्र सं	मासाः/सप्ताहः	अधिगमफलानि	निर्देशात्मक-क्रियाकलापः	मौल्यमापनम्
1	फेब्रवरि-22 मासः तृतीयसप्ताहः क्रियाकलापः -4	नवमः पाठः - विश्वामित्रः - तपसः फलं ब्रह्मदण्डमहिमा च।	अध्यापकः पाठं वाचयति। दोषान् समीकरोति च।	छात्राः शस्त्र- अस्त्रयोः भिन्नतां जानन्ति।
2.	क्रियाकलापः -5	नवमः पाठः - विश्वामित्रः - अभ्यासप्रश्नानाम् उत्तरलेखनम्	छात्राः अभ्यासप्रश्नानाम् उत्तरं वक्तुं/लिखितुं यतन्ते, शिक्षकः मार्गदर्शनं करोति।	अध्यापकः अभ्यासपुस्तकं परिशीलयति।
3	क्रियाकलापः -1	दशमः पाठः - सप्तककाराः	प्रश्नकरणे किं, कति इत्यादि सप्तककारस्य उपयोगं शिक्षकः सोदाहरणं विवृणोति।	ककाराणां उपयोगं प्रत्येकं छात्राः उदाहरणरूपेण प्रस्तुतीकुर्वन्ति। शिक्षकः परिशीलयति।

अभ्यासपत्रिका -3

एकवाक्येन उत्तरयत

- 1) कौशिकः कस्य उपरि आक्रमणं करोति?
- 2) ब्रह्मदण्डस्य अग्रे किं शान्तं भवति?
- 3) विश्वामित्रः किम् इति अवगतः?
- 4) छात्रः कदा शालां गच्छति? अत्र प्रश्नवाचकपदं किम्?
- 5) पर्णं वृक्षात् पतति। रेखाङ्कितपदस्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत।

क्र सं	मासाः/सप्ताहः	अधिगमफलानि	निर्देशात्मक-क्रियाकलापः	मौल्यमापनम्
1	<u>फेब्रवरि-22 मासः</u> <u>चतुर्थसप्ताहः</u> क्रियाकलापः -1	एकादशः पाठः - देशभक्तिगीतम् - देशभक्तिः	अध्यापकः देशभक्तिगीतानां प्रामुख्यं कथयति।	छात्राः विविधदेशभक्तिगीतानि गायन्ति।
2.	क्रियाकलापः -2	एकादशः पाठः - देशभक्तिगीतम् - भारतस्य प्रदेश-महापुरुष- माहात्म्यविषये ज्ञानम्	सरागं गुरुः गीतगानं करोति, छात्राः अनुगायन्ति च।	अध्यापकः दोषान् परिष्करोति।
3	क्रियाकलापः -3	एकादशः पाठः - देशभक्तिगीतम् - पाठसारांशज्ञानम्	शिक्षकः पाठस्य अर्थं कर्नाटकभाषायां विवृणोति, छात्राः जानन्ति, लिखन्ति च।	अध्यापकः पाठतात्पर्यं परिशीलयति

अभ्यासपत्रिका -4

एकवाक्येन उत्तरयत

- 1) पद्यानुगुणं राज्यानां नामानि लिखत।
- 2) पद्यानुगुणं कवीनां नामानि लिखत।
- 3) भुक्तिमुक्ति।
- 4) महापुरुषाणां नामानि पद्यानुगुणं लिखत।
- 5) शैलराजः कः?

1) एकवाक्येन उत्तरयत

5 X 1=5

- उद्यानं कथम् अस्ति?
- वृक्षेषु के कलरवं कुर्वन्ति?
- गाधिराजस्य पुत्रः कः?
- आश्रमस्य धेनोः नाम किम्?
- तव नाम किम्?

2) रिक्तस्थानानि पूरयत

4 X 1=4

- कौशिकस्यनष्टः।
- ब्रह्मबलस्य अग्रेव्यर्थम्।
- वृक्षाः यच्छन्ति।
- सरोवरेविकसन्ति।

3) आम्/न इति लिखत

4X 1=4

- कौशिकः भूप्रदक्षिणं करोति।
- नालिकेरः एकं पुष्पम्।
- उद्यानं सर्वेषां कृते सन्तोषं जनयति।
- कौशिकस्य प्रयत्नः व्यर्थः न भवति।

4) विरुद्धार्थकपदं लिखत

3 X 1=3

- प्रसिद्धः X
- विवेकः X
- उपरि X

5) पर्यायपदं लिखत

4 X 1=4

१. धेनुः =.....।

२. पुत्रः =

३. पुष्पम् =

४. कमलम् =

~~*~